

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)

Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Membership, including this periodical: \$3.

Advertisements: 25 cents per line.

Editor (Redaktoro): F. R. Banham, 31 St. Andrew's Ave., Rosanna, Vic., 3084

Treasurer (Kasisto): L. Scott, 34 Ocean Road, Manly, N.S.W., 2095.

A.E.A. Press Officer: H. V. Petley, 32a Lindsay Street, Toowoomba, Q., 4350

Address of A.E.A.: Box 415 P.O. Manly, N.S.W., 2095.

A.E.A. Libro-Servo: T. Elliott, 8 Lone Pine Parade, Matraville, N.S.W. 2036

N-ro 101 (181)

MELBURNO

Novembro, 1971

KUNLABORADO VENKOS

La letero de Herbert Koppel pri la projekto anoncita en nia lasta numero tre mirigis min. Ne ĉar li havas kontraŭan vidpunkton al nia Estraro, sed ĉar li kuraĝis presigi tion en la sama numero en kiu ni unue anoncis la planon. Li ŝajne ne komprenas la signifon de la esprimo "esprit de corps". Tamen, jen konciza respondo.

Eble la plej miriga paraĝrafo estas tiu en kiu li indikis, ke eble mi devus korekti 700 lecionojn! Li bone scias ke ni jam havas pli ol 30 instruantojn por la kursoj, kaj mi havas nenian dubon ke ni povos trovi ankoraŭ tridekon da kompetentaj helpantoj kiam tio estos necesa.

Li proponas tri aliajn celojn por la uzo de la mono, sed ĉiuj tri estas jam provitaj en aliaj landoj, kaj ĉiuj tri fiaskis. Mi povas facile doni detalojn, ĉar mi mem partoprenis kelkajn, sed mankas spaco, laŭ nia redaktoro. La tri metodoj proponitaj de Herbert indikas nur elspezon de mono. Nia projekto, se ĝi rikoltas la rezulton kiun ni esperas kaj atendas, per la profito pro la korespondaj kursoj, donus la rimedojn por plua reklamado sen la necese peti pliajn donacojn; kaj tio povus okazadi.

Neniu alia kritikis la planon. Kontraŭe, ni ricevis multajn gratulajn leterojn. Unu de membro de la Melburna Klubo komenciĝis per la vortoj, "What a splendid idea". Eĉ pli bone, ni jam ricevis pli da promesoj kaj donacoj. Jen aldona listo:

Mueller-Sorau, Mr. F.	\$10
Rockhampton Esp. Soc.	20
Fordham, Mrs. M.	5
Smith, Mr. C. M.	10

Hasluck, Miss D.	2
Toowoomba Esp. Soc.	10
Ferguson, Mrs. E.	5
Timmins, Mr. V. J.	25
Russell, Mrs. O.	5
Hopkins, Mrs. A.	20
Fletcher, Mr. V. E.	25
Brisbane E. Society	50
Sumo je 21 okt.	\$772

Pli ol duono de la bezonata sumo.

Al ĉiuj, kiuj tiel rapide kaj favore respondis, sincerajn dankojn. Notu, ke la mono estas donita por specifa celo, kiu interesis la donacintojn, kaj ni ne rajtas uzi ĝin alimaniere. La reklamo estas jam mendita, kaj devus aperi en la januara numero de "Reader's Digest". Tiu dato devus esti helpa al la klasoj kiuj komenciĝos en Jan.-Feb., kaj ankaŭ al la kluboj. Ĉiuj veraj Esperantistoj atendas la disvastigon de Esperanto, kaj sekve ili estas optimistoj. Ni kune laboru ĝis sukceso — Tajni Goldsmith, A.E.A. sekretario.

Congress Fee for A.E.A. members: \$6 dol. For others 7 dol. Non-attending members: \$2.50. Send your room reservation (5 dol. deposit) and Congress Fee to Esperanto Congress Secretary, Box 2122 T., G.P.O. Melbourne, 3001.

Karavano al la Melburna Kongreso
Kvinslandanoj kaj membroj el Nov-Suda Kimrujo, kiuj deziras akiri rabaton per komuna vojaĝo, fluge aŭ fervoje, de Sidnejo al Melburno. TUJ kontakto S-ron C. C. Goldsmith, P.O. Box 415, Manly, 2095, kiu organizos karavanan.

KONGRESA PROGRAMO

- Dimanĉon, 2-1-1972
9.00 - 12.00 Alveno de la delegitoj.
Registrado.
11.00 A.E.A. Komitat-Kunveno.
2.00 Bus-Vojaĝo No. 1: Historiaj Vidindaĵoj.
7.15 Di-Servo: Pastro C. C. Cowling
8.15 Bonveniga Vespero
London, 3-1-1972
8.45 Gazetara Konferenco
9.45 Inaŭguro de la Kongreso fare de Hon. Vance Dickie, Ministro por Turismo.
Fotografado
11.30 A.E.A. Generala Kunveno (1)
2.00 Bus-Vojaĝo No. 2: Urbaj Vidindaĵoj
7.30 (1-e) Pastro C. C. Cowling, prelegos
(2-e) S-ro P. E. Schwerin: "Natur-Elementoj kontraŭas la homojn" (kun lumbildoj pri Delphi, Pompeii, Venecio)
Mardon, 4-1-1972
9.15 Lingva Seminario—S-ro Ken Linton
11.00 Inaŭguro de Memorŝildo por John Booth fare de Skabeno David Wang.
2.00 A.E.A. Generala Kunveno (2)
7.30 (1-e) S-ro F. R. Banham: Zamenhof, Pitman kaj Schweitzer
(2-e) S-ro R. Robertson: "Skrivi kaj paroli ne sufiĉas por la moderna klerulo".
Merkredon 5-1-1972
9.15 Lingva Seminario—S-ro Ken Linton
11.00 A.E.A. Generala Kunveno (3)
2.00 Diskuto pri "Eŭtanazio" gvidata de D-ro A. Einihoviĉi.
4.30 Novaj talentoj prelegos
7.30 Dramo-Konkurso kaj Literatura Vespero
Jauĉdon, 6-1-1972
9.00 Bus-Vojaĝo No. 3 Tuttaga Ekskurso al Ballarat
7.30 (1-e) S-ro R. Robertson: "Teknikoj por utiligi la povumon de la sunradioj".
(2-e) S-ro Victor Bourlin: "Grimacoj de la Mondo" (Lumbild-Desegnaĵoj).
Vendredon, 7-1-1972

- 9.15 Lingva Seminario: S-ro Ken Linton
10.45 (1-e) S-ro Kevin Smith: "Kristano rigardas Islamon"
(2-e) S-ro W. Chandler: "Evoluo kaj kutimoj de la Pingvenoj".
2.00 Diskuto: "Kiamaniere revarbi malnovajn Esperantistojn".
4.00 Instruista Kunveno (1)
7.30 Internacia Koncerto
Sabaton, 8-1-1972
9.15 Instruista Kunveno (2)
11.00 U.E.A. Kunveno
2.00 S.A.T. Kunveno
4.30 Literaturaĵoj kaj Fermo de la Kongreso
7.30 Kongresa Vespermanĝo
Dimanĉon, 9-1-1972
2.00 Bus-Vojaĝo No. 4: Postkongresa ekskurso al Cowes por vidi la "Paradon de la Pingvenoj"
Nepre rezervu viajn sidlokojn por la Bus-Vojaĝoj. Ne sendu monon, sed skribu TUJ al Box 2122 T., G.P.O., Melbourne, 3001 kaj indiku en kiuj ekskursoj vi deziras partopreni.

A.E.A. Examinations

Advanced (Supera): Richard Moir, Cronulla. Honors.

Elementary (Elementa): Norman A. Collier, Bowen, Q.

WILFRED THOMAS AND ESPERANTO

One of our Queensland members suggested to the well-known broadcasting personality, Wilfred Thomas, that he might find something suited to his programs in the World Esperanto Congress. Mr. Thomas has sent back three letters in which he makes it clear that he personally is very much in favour of Esperanto — travelling as he does he is constantly "hitting the language barrier". He was unfortunately unable to attend the Congress but has recorded an interview about Esperanto with the Secretary of the British Esperanto Association (Mr. Platt).

It is hoped to broadcast this on the 3rd network (regionals) ABC on 29th November, and on the 2nd network (city stations) on 2 December. Note that these dates are later than those given in the last issue. Watch your programs.

Be listening! And afterwards, don't forget to write to Wilfred Thomas, c/- B.B.C. London, thanking him for the opportunity to have him at your place.

LIBERA FORUMO

Vere estas ŝoke vidi la malakordon sematna de H. K. en la oktobra "A.E.". Tiny Goldsmith proponis al ni rimedon per kiu ni povus unufoje por ĉiam solvi la eternan problemon de reklamado por la E-aj kursoj. Se ekzistas en Aŭstralio nur 10 kluboj kiuj elspezas \$50 jare en reklamoj en ĵurnaloj, lokaj gazetoj k.s. ni povas gajni la plejparton de la bezonata \$1300.

Supozinde aliaj kluboj ankaŭ trovas, ke eĉ kun la servado de nepagataj instruistoj ili malofte gajnas la koston de reklamado de novaj kursanoj. Nun—kun la plano de Tiny—necesas nur ke ni kunmetu tiun monon, sendu la kursdetalojn al li, kaj per tio ni havas multe pli efikan reklamadon ol ni aliel povus esperi.

Kompreneble, se ni konservas la enspezon de novaj kursoj por la sekvanta jaro ni povos havi eĉ pli grandiozan reklamadon.

Kial H. K. atendas, ke Tiny estu la sola, kiu instruas E-on? Tiny ja estas stelkrono al E-ujo; li ne estas E-ujo.—Tom Elliott.

(S-ro T. E. kaplinie skribis: Logika Forumo, tamen estas bone uzi nur la formalan rubrik-titolon.—Red.)

Jus leginte la kongresan numeron de "Esperanto", la oficiala organo de Universala Esperanto-Asocio, mi estas ravita de la enhavo. Eĉ se mi nenion alian ricevis dum la tuta jaro, tiu festparolado de la prezidento, Prof. D-ro Ivo Lapenna, rekomencus la tutan ĵarkotizon. Ne nur ĝi estas absolute inspira, sed la lingvo estas modelo por ĉies imito.

Sed tio estas nur unu ero en tiu numero. La raporto pri la Universala Kongreso en Londono estas tiel realeca, vigla, kaj detala, ke mi ne povas ne senti, ke mi vere ĉeestis tiun kongreson. Kaj kiel inspira estas la raporto pri la Lingva Forumo!

Sed jam sufiĉas! Nia internacia organo estas vere dezirinda. Ĝi estas la plej bona revuo en la tuta Esperantujo—Ken G. Linton, Cefdelegito de U.E.A.

JUAN REGULO : STAFETO

Li informas cirkulere : Presebloj sur Kanartaj Insuloj pli kaj pli malfaciligas; mi serioze timas, ke mi ne povos longe plu elteni mian ĉi-tiean aktivadon . . . Mi jus aranĝis presi librojn alilande sed samtempe mi daŭrigos presadon en K. I. dum tio estas ebla . . . Mi esperas elteni ĝis trans la 100-a titolo.

AUSTRALIA KRONIKO

Melbourne: Nia ĉi-jara "Bazar-Vespero", nomata "American Tea", okazis je 27/9. Spite de malbona vetero kaj malsanigo de anoj tamen ĉeestis 24 personoj, kies gaja kunlaboro kaj vigla marĉandado por libroj, plantoj, spicajoj, bakajoj stampis la aferon kontentiga sukceso kun fina enspezo de \$39.33. Pluajn \$14.—ni ricevis de S-inoj A. Paling, V. King, S-ro O. Mitchell kaj F-ino A. Hearn, kiuj ne povis persone ĉeesti. Lastjare 28 ĉeestantoj kontribuis \$53.36. La monon ni uzos por nia biblioteko kaj Ekipaja Fonduso.

Je 4/10 S-ro H. Koppel raportis pri la Universala Kongreso en Londono kaj la S. A. T-kongreso en Parizo laŭ gazetoj kaj raportoj aĉerpoŝte ricevitaj. La parolanto je 11/10 estis S-ro H. Beechey, kiu unue faris komparon inter la homa cerbo kaj komputoro. Poste li faris eksperimenton pri novel-verkado, uzante la klubanojn kiel "programistojn" kaj propran cerbon kiel "komputoron". Li meritas gratulon pro la "mistero-rakonto", kiu rezultis post tre mallonga tempo.

Frapa ekzemplo pri la valoro de persistemo troviĝis en la rakonto de S-ro Marshall Cohen, kiu je 18/10 skizis la penojn kaj eksperimentojn, pere de kiuj la nun fama japano Mikimoto finfine sukcesis riĉe rikolti siajn "arte"-produktitajn perlojn.

Morwell (Vic.): La junuloj starigis kukoŝtandon kaj ricevis \$33.18, kiujn ili uzos por fari filmon. Plue en la hejmo de S-ino Taylor okazis antaŭtagmeza kunveno dum kiu la junuloj rikoltis preskaŭ \$20. S-ro Maddern estis la parolinto. Je 28/9 Ges-roj Schepers prezentis sonbendprogramon. Nia klubo decidis donaci \$20 al nia junula klubo por subteni ĝian film-projekton.

Sydney: 13/9: La prezidanto menciis, ke la Esp. Fed. de N.S.K. deziras reklami E-on pli bone, ekz. en Reader's Digest. La Societo decidis kontribui \$50 por tiu afero kaj, se necese, donaci ankoraŭ \$50 poste. Fritz Mueller -Sorau informis, ke 30 studentoj alestis lian unuan lecionon ĉe la Metodista Centra Misejo. Viola Schiesinger montris lumbildojn de Fiĝio, Tahitio kaj Meksikio. Fiĝio kaj Tahitio estas belaj tropikaj landoj. Meksikio: konstruaĵoj faritaj de la Majaanoj antikvaj, ofte kun skulptaĵoj. Espereble ni baldaŭ vidos ankoraŭ el ŝiaj 900 bildoj.

20/9: Franz Franich plezurige ludis per sonbendo muzikon de Mozarto. 27/9: Frank Dunn parolis pri alfabetoj orientaj kaj okcidentaj — Ĉina, Japana, Hinda, Romiana, Greka k.a., informante kiel la

nunstilaj alfabetoj devenis el bildo.

11/10: "Sur Vojaĝo", lumbildoj de S-ro N. Brodie: Haifo (la Templo Bahaja), Jeriĥo (la Monteto de Tento), la Morta Maro (kie ŝia edzo floris sur la densa akvo, tenante libron enmanoj), la Rejno, Koblenco, Munkeno k.a., la Jungfraŭ neĝkovrita . . . En Parizo: Statuo de Liberco kun Turo Eiffel fone, Nederlando: lando de tulipoj k.a. belbuntaj floroj; Usono: Falakvoj Niagaraj, kie oni kultivas lantanon por kontraŭi ter-erozion; la lumoj de Nov-Jorko kaj ĝiaj nubskrapuloj ĉe sunsubiro. Orea spektaklo! —G. E. Browne.

Manly: 16/9: La kutimaj kursoj okazis en la Vespera Lernejo, Darley Road, Manly. Altkursoj poste alestis prelegon de S-ro P. E. Schwerin pri Vieno kaj Perto, kun lumbildoj.

23/9: Daŭris Elementa, Dramo kaj Altkursoj. Lily Goldsmith gvidis altkursojn en kartludo pri la Korelativo.

24/9: Speciala Vespero en la Granda Halo de la Vesperlernejo, Darley Road. Proqramestro Robbie Robertson. Verkis kaj reĝisoris teatraĵeton "EN LA MALLUMO" Margaret Liston, Rolis May Baxter, Adrian Culey, Margaret Liston kaj Robbie Robertson. Skabeno F. S. Preacher prezentis lumbilde prelegon. Temo: Per vagonaro trans Siberion. Kontribuis al muzikaj programoj Richard Moir, Margaret Liston kaj Adrian Culey. Ceesitis membroj kaj aliaj Esperantistoj 25: ne-Esperantistaj vizitantoj 25. Poste ĉirkaŭ 20 membroj vizitis la hejmon de S-ino M. Liston por vespermanĝeto.

30/9: Roger Springer parolis pensige pri temo: "KIAL LABORI?" (Filozofia vidpunkto.)

7/10 Ĉiu el la altkursoj prezentis erojn. Artikoloj aperis en 4 ĵurnaloj ĉi-semajne: "Manly Daily", "Pacific Times", "Warringah News", "North Shore Times".

14/10: Sub gvido de Lily Goldsmith, altkursoj partoprenis en kartludado, kiu donis ekzercon pri verboj.

16 kaj 17/10: Multe da Manliaj Klubanoj veturis al "EVERGLADES" Motelo, Leura (en la Blua Montaro) por partopreni en Konferenco de la Esperanto-Federacio de N.S.K. Post la Konferenco ĉiuj alestis specialan festmanĝon por celebri la datrevenon de la Esperanto-Federacio. Sekvis distra vespero. Proqramestro: Arthur Cocking. Bedaŭrinde, pro malsano, Marjorie Duncan ne povis ĉeesti. Tamen, la programo organizata de ŝi, kun Margaret Liston kaj May Baxter, grande sukcesis. —P. Ford Lewis ("Fenikso").

Perth: 22/9: la Ligo kunvenis ĉe Suda Perto. Anoj kiuj deziras plibonigi sian lingvokapablon aparte rondiĝis por sin ekzerci. Pri gramatiko ili uzis: "Teach Yourself Esperanto". Orel-ekzerco la grupo aŭskultis la voĉon de S-ro Maddern per sendado. S-ro Dean lumbilde prelegis pri la antarkta regiono, klarigante en E-o.

13/10: Liganoj bonvenigis grupon da studentoj (Instruista Kolegio) kiuj elektis lerni E-on. Sub gvido de D-ro Caldera tiu grupo nun atingas gradon de kapablo por partopreni societajn aferojn. Meritas mension juna studento de ne-Stata kolegio, memlernanto kiu facile parolas E-on. Ludo aranĝita de S-ino Palmer komencis la programon. D-ro Caldera legis amuzan poemon de Baghy. La studentoj prezentis teatraĵon: Ŝi (de R. Mackey). Amuzajn rakontojn elparolis la prez-o, S-ino Blockley, F-inoj Lindsay, Gray kaj Hunt. S-ino Einihovicis parolis pri vojplano al Kvinlando, kiun ŝi kaj D-ro Einihovicis intencas efektiviĝi dum la sekvontaj semajnoj. Finis la vigan vesperon klarigo pri la mirinda laboro de S-ro Maddern pri enkonduko de E-o en lernejojn.—G. Pollard,

Sunshine Coast (Q'ld) S-ino Doris Sinclair daŭrigas sian bonan laboron en ĉi tiu regiono. En ŝia hejmo en Caloundra okazas kursoj ĉiun mardon vespere kaj ĉiun ĵaŭdon posttagmeze. Ĵaŭdvespere ŝi veturas al Buderim por instrui tiean grupon, kaj ĉiun duan lundon S-ino Sinclair veturas 20 mejlojn de Caloundra al Nambour por instrui klason tie. Gratulojn al ŝi pro la sukceso instigi la lokan konsilantaron eldoni esperantlingvan aldonon al anglalingva turista broŝuro.

Fondkunveno de Esperanto-Federacio de Kvinlando

La 3-a de Oktobro estis gravaj tagoj por ĉiuj kvinlandaj Esperantistoj. Okazis la fondkunveno de la Esperanto-Federacio en ĉi tiu ŝtato. 36 personoj ĉeestis kiam Skabeno C. Kroll, urbestro de Redcliff, malfermis la kunvenon ĉe "Sutton House". Inter tiuj kiuj veturis longajn distancojn troviĝis S-ro C. Goldsmith, AEA Sekretario el Manly, S-ro Collier el Bowen kaj Ges-roj Petley el Too-woomba. Elektiĝis la jena Estraro: Prez. S-ino Doris Sinclair (Caloundra); Vic-Prez: S-ro R. Memmott (Redcliff), S-ro W. Ray (Caloundra); Sekretario: S-ino D. Styles (Redcliff); 2-a Sek: S-ro R. Ritchie; Kasisto: S-ino A. Pritchard (Redcliff); Publikaj Rilatoj: S-ino L. Memmott (Redcliff). Kotizoj estas 50c por individuaj membroj kaj \$1.00 por kluboj. —El raportoj de S-inoj D. Sinclair kaj V. Robinson.

RAPORTO DE LA N.Z.E.A.

La ĉiujara Semajnfina Renkontiĝo en la Aŭklanda regiono okazis en Aŭklando 11-12/9. Cestis ankaŭ E-istoj el Gisborne, Napier, Palmerston North, Wanganui, Whangerei, Te Awamutu kaj Wellington, kiuj per tio pasigis agrablajn tempon en E-ujo. Inter ili estis la prez-o kaj ĝen. sek-io de NZEA: S-ro J. T. Allan kaj Majoro H. W. R. Petersen respektive (Wellington); ankaŭ S-ino Jean Wilson, sek-io de la Novzelanda E-Instruista Asocio (Wanganui). Ili ĉiuj pliriĉigis la programon.

Cestis la Renkontiĝon ĉ. 60 gesam-oj. En la programo: bonvenigo, lingvaj kaj literaturaj sesioj, prelegoj, skeĉoj, muzikaj eroj, kantado kaj 2-hora aŭta ckskurso tra kelkaj suburboj kaj laŭ la fama pejzaĝa veturejo tra mejloj da indiĝena arbaro sur la supro de montĉeno proksima al la urbego mem. La aŭtoj haltis por ebligi rigardon al la panoramoj de Aŭklando, la du havenoj (Manukau kaj Waitemata) kaj la oceanoj (Tasman kaj Pacifiko).

Notinde, ke forestis aferkunsidoj. Dum la sesioj Aŭklantaj E-klubanoj kaj membroj de la Internacia Lingva Societo regalis la partoprenantojn per lunĉoj kaj te-kafrinkajo. Ne bezoniĝis alkoholoj por garantii sukceson!

La tri ĉefaj celoj de la Renkontiĝo estis atingitaj: geamikoj denove kunvenis; E-o estis praktike uzata; la Internacia Lingvo antaŭeniĝis.—W. H. K. 19 sept.

LIBRO-SERVO

- NIA SANGO. teatraĵeto (Boulton) 30c.
- VOLE-NOVELE (Schwartz) \$6.25.
- Carto de Unuiĝintaj Nacioj 70c.
- SENGENAJ DIALOGOJ, popular-scienca, (A. Fernandez) \$3.50.

U.E.A. KOTIZOJ

Pro devalorigo de la aŭstralia dolaro prezoj iomete altiĝis: UEA (kotizoj): J-MJ \$2; MA \$8; D.V. \$160; J-MA \$6; MS \$12; MJ \$4.

Gazetoj: British E-ist \$3; Heroldo de E. \$4.80; Norda Prismo \$3.20; Esperanto Gazeto, \$2.15; Germana E-isto, \$3.60; Espero Katolika \$3; Dia Regno \$3; Monda Lingvo-Problemo \$6.65.

TO WHOM TO PAY

Examination Fees and A.E.A. subscriptions: To C. Goldsmith.
U.E.A. and B.E.A. subs., gazettes: K. Linton.
"Oomoto" (only): F. R. Banham.

BIRDS

Ken, Hadler, The Crofts, Hastings England, asks for bird-lovers among Australian E-ists to contact him.

PRI CIGAREDA REKLAMO

Cigared-firmao reklamas per televido. Ĝi supozas, ke en ĉiuj homoj estas latentaj snobeco. En ĝia cigareda regno oni paŝas en luksa paradizo de sociaj elituloj — multekostaj mebloj, dikaj tapiŝoj, mur-tapetoj, kandelabroj, servemaj kelneroj k.c.

Bildeto: la ĉefa aktoro, S-ro Skubastono, ridetas grandsinjore al sinklinata kelnero, dirante: "Mi estas certa, ke la hotelestro Jakvo bone memoras pri mia preferata mendo". Tiam, sin turnante al sia kunulo: "Je nia renkontiĝo ĉe la Brazila ambasadorejo ni rimarkis, ke ni havas komunan intereson pri la mondmerkato de baŭksito". Certe estas, ke la du ŝajnaspektaj riĉuloj ne sciis: kio estas baŭksito, eĉ se ili rompus la piedon kontraŭ bloko da ĝi. Ili sigelas sian honoran kontrakton en nubo da fumo, laŭdante ĝian aromon, kaj pompe paŝas eksteren al siaj aŭtoj de plej bona marko.

Alia: Lordo Sencenda diskutas kun Skubastono pri multmiliona ter-negoco. Post interŝanĝo de paroloj grandfinancaj, kaj bonamike konsentinte inter si pri grava negoco, ili finas la farson en nikotina nebulo.

Konfesinde, tiuj reklamoj bone profitigas la firmaon. Ĉiu cendo, kiun ĝi elspezas, luante tiarojn, vizon-peltajn jakojn, kandelabrojn kaj dudekdolarajn milionulojn, riĉe portas rekompencan, per kreskanta vendo de la allogaj ĉerknajloj.

Bedaŭrinde estas, ke ĝiaj reklamoj ne havas pli admirandan celon, anstataŭ stimulado al maladmirinda flanko de la homa karaktero — nome, la snobeco.

Eino Looits, Hobarto.

"Mercury Northside" (Hobarto) 23/9 informas, ke li, homo de multaj interesoj, ankoraŭ laboras por E-o Scipovante kelkajn lingvojn, li foje interpretas oficiale, sed E-o estas lia ĉefa "amataĵo". Ĉiujare li sendas allanden milionon da poŝtmarkoj, kun konsilo pri la I. L. Ĉu kredeble! Kiom estas la ĵora sumo de lia afrank-elspezo? Por daŭrigi sion laboron, li petas (prunte) donon de E-gazetoj de 1928 ĝis 1945. Kompreneble li pagus poŝtokoston.

LINGVA DEMANDO

Pri frazo sur p. 156, kol 1: ". . . kian valoron havas varbi novajn kursanojn . . ." H. K. volis diri: "varbi novajn kursanojn havas nenian valoron". Tie, "varbi" = la varbado de . . . Tiu uzo de infinitivo kun transitiva verbo estas nekutima. Infinitivo povas stari kiel subjekto de frazo, sed ĝenerale nur kun

la verbo "esti". Ekz. "Resti kun leono estas danĝere"; "Trofumi estas malsaĝe". Ordinare oni uzas substantivan formon, se sekvas rekta objekto. Tial, prefere ol diri: "Trofumi detruas la sanon", diru: "Trofumado detruas . . ." Pli klara kaj bonstila do: "Kian valoron havas varbado de novaj kursanoj, se . . ."

"VORTOJN SPARU . . ."

Licea profesoro pri franca lingvo pasintjare komencis instrui ankaŭ la indonezian. Sed li trafis en malfacilon, ne havante legolibrojn en tiu lingvo per la lerneja biblioteko.

Plurfoje mi parolis al li pri Esperanto. Pro ĝentileco li supremis oscedon. Li aludis malŝate pri "tiu afero", ne volante nomi ĝin "lingvo". Kiam mi menciis la problemoj pri legajoj en la indonezia lingvo, mi pruntis al li "Women in Indonesia" — bela dulingva (indonezia kaj angla) libro, kiun la aŭtorino, S-ino Datoe Toemengoeng, donacis al nia membro Jack Hawks, kiel memorajon de lia vizito al ŝia lando. La profesoro estis ravita, "De kie vi ricevis tion?" li mire demandis. Li tuj fotokopiigis la tutan libron.

Sed ankoraŭ mankis legajoj. Mi montris al li la Jarlibron de UEA kaj parolis pri la delegita reto. Li "tute ne sciis, ke tio ekzistas", sed restis skeptika. Ho vel Por Indonezio estis nur unu sola adreso. S-ino Toemengoeng jam mortis. Ĉu tiu samideano en Semarang kunlaboros? Mi skribis urĝan peton kaj preĝe, sopre atendis.

Post nelonge respondis en bonega Esperanto la delegito en Samarang, Javo. Mi sendis tradukon al la profesoro. Dum la lernejoj ferioj alvenis du libroj en la indonezia. Denove la profesoro estis ravita. Skribis tiu delegito: "Estas interese, ke via amiko lernas la indonezian; dume mi lernas la anglan . . . Estas mia espero, ke tiuj libroj plaĉos al via amiko, kaj se li deziras aliajn legolibrojn mi sendos ilin interŝanĝe kontraŭ anglalingvaj aŭ Esperantaj haveblaj en via lando". Dankon, Liem Tjon Hiel Per via tuja kaj afabla kunlaboro vi trafis montris al skeptikulo la validecon kaj valoron de la Internacia Lingvo. Neniuj vortoj miaj povus same efiki.

"Vortojn sparum agojn faru". Mia freŝdata sperto montris ĝin saĝa konsilo. —Ruth McGrath. (El la "Nigra Cigno").

ARTIKOLO ĈE PROPRAJ NOMOJ

Kiam la propraj nomoj estas akompanataj de epiteto, oni uzas la artikolon: Ludoviko la dekkvara; Frederiko la granda; la bona Dio; la tuta Italujo; la

larĝa Danubo; la venonta mardo.

Kiam la propraj nomoj estas nomen-sprimoj kun anoncivorto, oni uzas la artikolon antaŭ ĉi lasta: la reĝo Salomono la princo Ramzes; la pastro Ezra; la rivero Gango; kaj cetera. —"La Plena Gramatiko", p. 199, Kalocsay kaj Waringhien.

Artikolo devas stari antaŭ la propraj nomoj, se ili havas adjektivan epiteton: La bona Dio, la kuraga Petro; Rikardo la Leonkora; la du fratuloj van Buck; la brila Parizo; la potenco Britujo. Sed se la epiteto estas substantiva, la artikolo mankas: Reĝo Filipo, reĝino Kleopatra; saĝulo Natan k.s. Nur la river- kaj montonomoj (kiuj havas artikolon ankaŭ solaj) havas ĝin ankaŭ kun substantiva epiteto: La rivero Danubo, la lago Bajkal, la monto Gerharo. — Kalocsay en "Lingvo, Stilo, Formo", p. 73.

Tiu ĉi dua konsilo ŝajnas nenecese komplika; prefere oni sekvu tiun de "P.G.", tial car ĝi estas facile memorigata.

BONVOLU RIDETI

Diris virino: Post kiam niaj gefiloj geedziĝis, kaj ni estis solaj en la hejmo, mia edzo kaj mi kutimis ĉiunokte viziti la urbon por nin amuzi. Sed fine tio fariĝis teda, do ni restis hejme — li sidis en sia seĝo, mi en mia, ĉiuflanke antaŭ televido. Unu vesperon, post semajnoj da jam rutina televida rigardado, la edzo surprizis min, dirinte: "Ho, ni faru ion vere ekscitan hodiaŭvespere, ĉu ne?" Tre plaĉe mi aŭdis tion, mense bildante gajan tempon ĉe ia plezurloko en la urbo. "Kion do ni faru, vi kaj mi?" mi gaje respondis. Li diris, jes li diris: "Ni interŝanĝu niajn sidlokojn".

Plumbisto, aŭ tubisto, jam riparis la gut-gutadan klapeton en la hejmo kaj tiam informis la dommastrinon, ke la kosto estas tridek ŝilingoj. "Tridek ŝilingoj por nur dekminuta laboreto?" ŝi ekkriis, indigne. "Jes, sinjorino, ni devas pagiĝi por horlonga laboro — la minimumo fiksita por plenumi vokon al servo". Tio estas principo de la kompanio.

Respondis ŝi: "Se estas tiel, vi sidigu kaj komencu paroladon — vi havas ankoraŭ kvindek minutojn".

Komencisto estis klariganta al sia filo la principojn de la komerca etiko; li donis la sekvantajn ekzemplojn:

En unu el niaj butikoj viro aĉetis kelkajn aĵojn ĝis iom pli ol dolaro. Limise suposis transdoni monpaperon dudolaran, murmurante: "Jen du dolaroj".

secret expansion

Iom neatente, mi enkasigis la bankbileton kaj donis al li la monrestaĵon. Kiam li estis for kelkan tempon, mi rimarkis, ke la bankbileto lia estas ne dudolara, sed dekdolara. Nun, filo, leviĝis la etika demando: Ĉu aŭ ne mi sciigu mian kunfirmanon pri tiu eraro? Kiel vi sentas pri tio, filo mia?

Du bovbredistoj parolis telefone pri vendo de kvar bovoj. La aĉetulo proponis prezon de tri mil dolaroj; la vendulo postulis tri kaj kvindek. La sekvantan tagon la aĉetulo ree telefonis la vendulon, demandante, ĉu li jam ŝanĝis la penson kaj nun akceptus nur tri mil. Tiu respondis: "Ne. Tamen mi akceptus tri kaj dudek kvin dolarojn". Diris la aĉetulo: "Ĵetu moneron sur tablon. Se ĝi falos kapo supren, vi gajnos kaj mi pagos vian prezon; se ĝi falos male, mi gajnos, kaj pagos nur tri mil". La vendulo konsentis. Tra la telefona fadeno iris la sono de monero falinta sur tablon. "Ĝi falis male", raportis la vendulo, "venu kaj prenu viajn kvar bovojn".

RECENZOJ

"Bona Ŝanco": Werner Bormann. Dek du prelegoj pri la Internacia Lingvo kaj la Sociaj Sciencoj. Eld. Stafeto. 247 paĝoj. \$3.60.

Vera "faklibro de la E-a Politiko", kun detala pritrakto de ĉiu sektoro en kiu E-o havas rilaton. La prelegojn li faris antaŭ gravaj E-kunvenoj: Eŭropo kaj la lingva problemo; Unesko, edukado, trafiko, scienco, filologio...

Li esprimas opinion, ke la sperto jam instruis, ke la oficiala enkonduko de E-o ne estas atingebla "de sube", nome per sufiĉe impona amas-uzado de la popoloj mem, sed per potenca premo kaj penetro en rondojn gravajn, kiuj influus sur la registarojn, nome "de supre".

Menciinte, ke Kalocsay en sia traduko de "Reĝo Lear" ne plu uzis malvortojn, li vidas en tio ĝeneralan interlingvistikan tendencon sin movi for de "skemeco" al "naturalismo". Ekzemplo estas la iompostioma enkonduko de vortoj por uzo paralela kun la indiĝenaj, kunmetitaj: kurta, mallonga; dura, malmola; aperta, malferma; lontana, malproksima. Tio estas observebla jam de la frua tempo ĝis nun. Zamenhof mem montris la direkton, mem tiel farante. La genie kompromisa strukturo de E-o donas al ĝi ĝian vivkapablon, ĝian pli ol 80-jaran stabilecon.

Pri la lingva diskriminacio kaj ĝia ideala forigo, la aŭtoro konfesas, ke ĝi prezentas gravajn malfacilojn, malgraŭ principa bonvolo. En la strukturo de la

internacia lingvo mem, oni povas vidi "diskriminacion", necesan pro la nepra bezono ĝin krei precipe al limigita areo da lingvoj—nome el la kulturaj lingvoj de Eŭropo.

Pri tio, kion oni foje nomas ia "stagno" en la movado, li atentigas, ke por E-o, kiel por ĉiu ideala afero, zigzage oscilas favoraj kaj nefavoraj tempoj. Hodiaŭ la homoj iluzie fidas al la tekniko-mistiko, kies mankoj nur poste evidentigos. Ambaŭ tempospecojn E-o jam sukcesis tralukti, progresu aŭ male. Dume ni tenu nian pozicion, nin perfektigante por "naĝi kun la fluo" en estonta favora por ni tendenco. Tempo nefavora, eĉ malfavora, ne estu tempo neaktiva. Tralibere stelbrilas la baza optimismo de D-ro Bormann, docento de E-o, Hamburga Univ., kaj prez-o de la Germana E-Asocio.

"Estiĝo de la Tero kaj de la Homo": Leander Tell. 124 paĝoj. 2.00 dol. Eldonis Stafeto, Tenerife.

La aŭtoro, la plej fama Sveda speleologo (grotesploristo) per plaĉe konversaka stilo "plume parolas" pri la estiĝo de la materio, de la terglobo, kaj pri la origino kaj aĝo historia de la homo kaj ties korpa kaj kultura evoluo tra ĵarmilono.

El sia praktika fak-sperto Tell klarigas pri la mirinda grotmondo funde sub la terkrusto. Unu groto estas longa 104 km. Alia esplorita estas funda 1180 metrojn.

Li tuŝas la problemon de praa skribado, la formiĝon de komunikado inter homoj, buŝe kaj litere, kaj lumige kontrastas la samtempan edukadon de homideto kun ĉimpanzido sub simila zorgo-flego.

La libreto estas genie simpla sintezo per kiu la aŭtoro sukcese skizas la jamajn sciojn pri sciencaj tempoj vastege komplikaj. Ĉiu inteligentulo, per tauga legatento, eltrius profiton de ĝiaj paĝoj.

Unu lingva rimarko: p. 31: "troviĝis vasta meseto (t.e. altebenajo)". Hispana "mesa" signifas table en la Angla. En suda Usono "mesa" estas altebenajo: montplataĵo: Angle — plateau. "Meso" estas en E-o religia vorto. Uzi la formon "meso" por altebenajo estas certe nebuna. Krome: kial "meseto", por nomi "vastan" altebenajon?

Rekomendinda estas tiu plaĉe verkita faktaro, kompilita tiel tre pacience.

Secondary School Esperanto, Book 2: R. H. M. Markarian and J. H. Sullivan. University Tutorial Press Ltd., London. 181 pages, £1.

Book 1 was reviewed in "The A.E.", Jan.-Feb., 1969, and the favorable impression there expressed is valid also for

Book 2. Both are designed for teachers with pupils aged 11 and over. The present edition adds about 500 new words and nine affixes. In Book 1 are 800 words and 17 affixes. Thus, on reaching the final pages and having mastered the principles of word-building, one should have a vocabulary of from three to four thousand words—twice that possessed by many sixth-formers after seven years' work in a national language.

The contents are: 20 lessons, passages for translation, verses, songs and playlets. In an appendix: project work with foreign schools, word lists, two-way vocabularies, audio-visual material. The amusing illustrations of Kenneth Wootton are supplemented with three fine photos.

Not all teachers will see the value of introducing jumbled words to be un- (anonco), naslaam (malsana), serlikpuba, molij . . . regarding this as unnecessary brianwork that could be profitably spent on positive learning. Some pupils, however, may be amused by reason of the play element in the "game".

Among suggestions: write simple verses, make up crosswords, fashion Christmas and Easter cards with Esperanto text etc.

The authors are highly competent in both Esperanto and education. Dr. Mario Pei again provides the foreword.

The two books are excellent course-guides and should go far to aid those teachers who are relatively recent students of Esperanto, especially those in non-professional circles—home, clubroom or similar classes. Careful preparation by such thorough detailed study of each exercise and mastery of fluent enunciation, should ensure firm self-confidence in the teacher and so, a clear presentation to the pupils.

"El Popola Ĉinio" por 1972

Jam komenciĝis kampanjo por akcepti abonantojn de "El Popola Ĉinio" por 1972. Ĝi estas monata gazeto kun multampleksa enhavo, riĉe ilustrita kaj kun kolaraj bildpaĝoj. La kampanjo daŭras ĝis 31/3/1972. Ĉiu abonanto senpage ricevos belan esperantan kalendaron. Abonprezo: por 1 jaro: \$0.50, por 2 jaroj: \$0.75, por 3 jaroj: \$1.00 Abonilo kaj prov-numeron oni povas peti senpage rekte de Libroservo de Ĉina Esperanto-Ligo P.O. Kesto 313, Pekino, Ĉinio.

"Biblia Revuo", jan.-marto, n-ro 1. Havebla ĉe D-ro D. Broadribb, Univ. de Melburno, 3052. \$6 Usonaj aŭ ekvivalento.

Pri la Problemo de Biblia inspiro — homaj kaj Diaj aspektoj. Studo pri Islamo, la tria en serio. La dilemo Kristana pri anima libereco, kun akcento sur la konceptojn pri Dio. Pri la lando Golan (Readmono 4/43), arkeologie, historie; sceno de batalo en 1967, "sestaga milito".

La kajero valoras ankaŭ pro la multaj recenzoj, resumoj k.t.p. de pribibliaj libroj kaj gazetoj. El "Novajoj": La Internacia Biblia Societo starigis en kvin landoj fajr-imunajn ĉambrojn en kiuj konserviĝas Bibli(ari)oj en 1280 lingvoj.

En 1970 aperis en Usono la Nova Amerika Biblio (Katolika) — la tria nova Anglalingva Biblio dum la pasintaj kelkaj jaroj. Antaŭis ĝin la Jerusalema Biblio kaj la Protestanta Nova Biblio.

Pro altiganta kosto la Revuo jam apcras kvaronjare anstataŭ dumonate. Pli oftan aperon ebligus pli multe da abonoj.

"Kleroco por hodiaŭ kaj morgaŭ": La eduka sistemo en la Germana Demokrata Respubliko. Centra Laborrondo Esperanto de G. D. R., 108 Berlin, Charlottenstr. 60, D. D. R. 68 paĝoj. Prezo ne indikita.

Detala trakto pri la principoj laŭ kiuj edukigaĵas la gejunuloj en G. D. R. Forte substrekata estas instruo matematika; iom malpli, laŭ sekvanta ordo: fiziko, sporto, desegno, muziko, metilaboro. Mankas mencio pri lernfakoj: retoriko, filozofio, poezio, antikve klasika literaturo, ŝajne ne rigardataj kiel popoleduke taŭgaj lernfakoj. Nur la Rusa lingvo — kiel fremda — estas listita en la instru-horaro.

Oni legas (ĉ.4), ke la tuŝ-ŝtono por ĉio interpretebla estas la Marksismo-leninismo, kiu ekzakte difinas la leĝecojn laŭ kiuj evoluas la homa socio. Estas komparata la tielnomata "unuflankeco ideologia" en G. D. R. kaj en Usono. En G. D. R. "lernantoj edukigaĵas al ŝtatkonsciaj civitanoj", kaj en Usono "instruistoj devas ĵuri lojalecon". "En ĉiu civilizita lando unuflankeca prezento de instru-materio estas agnoskata . . ."

Legantoj profite komparus la enhavon de ĉi libro kun tiu de similaj eldonoj.

POLAND

"An estimated 80,000 people in Poland know the language Esperanto".—Pola Radio, cited in "Contact", 8/71.